

TALMANSKONFERENSENS FÖRSLAG 3/2006 rd

Talmanskonferensens förslag till riksdagens beslut om ändring av riksdagens räkenskapsstadga

FÖRSLAGETS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Talmanskonferensen föreslår att riksdagens räkenskapsstadga på grund av att det inrättats ett forskningsinstitut för internationella relationer och EU-frågor. I fråga om den ekonomiska förvaltningen föreslås det självständiga, till riksdagen

knutna forskningsinstitutet bli ett räkenskapsverk.

De föreslagna ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2007.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Bakgrund

Riksdagen antog den 1 juni 2006 som hundraårsbeslut en lag om ett forskningsinstitut för internationella relationer och EU-frågor (544/2006), nedan forskningsinstitutet. Det oavhängiga forskningsinstitutet, som finns i anknytning till riksdagen, inleder sin verksamhet när lagen träder i kraft den 1 januari 2007. Det har som uppgift att bedriva forskning i internationella politiska och ekonomiska relationer och frågor som berör Europeiska unionen och göra utredningar som gäller dessa områden. Forskningsinstitutet går under namnet Utrikespolitiska institutet.

Bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen vid riksdagens ämbetsverk ingår i riksdagens räkenskapsstadga (460/1988), som riksdagen fastställde den 27 maj 1988 med stöd av 25 § i lagen om statsbudgeten (423/1988). Enligt den paragrafen ska lagen om statsbudgeten i tillämpliga delar iakttas också när det gäller riksdagens och statens revisionsverks ekonomi. Närmare

bestämmelser om riksdagens och statens revisionsverks ekonomi och bokföring meddelas i riksdagens räkenskapsstadga, om inte något annat bestäms genom lag för revisionsverkets del.

Förslaget till forskningsinstitutet lades i en lagmotion i form av ett förslag till lag om ett forskningsinstitut för internationella relationer och EU-frågor och till lagar om ändring av lagen om riksdagens tjänstemän och 1 och 10 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (LM 28/2006 rd). I sitt betänkande om lagmotionen (UtUB 5/2006 rd) ansåg utrikesutskottet det med tanke på institutets trovärdighet vara väsentligt att dess oberoende accentueras i verksamheten. Utskottet påpekade att forskningsinstitutets ställning som oberoende ämbetsverk vid riksdagen ska ses i snäv bemärkelse, dvs. endast som en egenskap som har att göra med inrättandet och den nödvändiga förvaltningen av institutet. Utifrån inhämtad utredning ansåg utskottet det vara motiverat att institutets ekonomiska för-

valtning sker genom ett oberoende räkenskapsverk på samma sätt som statens revisionsverk.

2 Förslag

I och med det nya forskningsinstitutet måste riksdagens räkenskapsstadga ändras. När det gäller ställning och ekonomi i anknytning till riksdagen föreslås institutet bli ett separat räkenskapsverk.

Som ett räkenskapsverk är forskningsinstitutet skyldigt att göra upp bokslut, något som accentuerar dess oberoende. Med bokslutsskyldighet ska forskningsinstitutet också komma ut med en verksamhetsberättelse. Institutet tillåts även att efter eget gottfinnande ordna sin ekonomi- och personaladministration på ett rationellt sätt. Det kan exempelvis utnyttja möjligheten att lägga ut ekonomiförvaltningsuppgifter på statens servicecentral i enlighet med sin ekonomistadga.

Forskningsinstitutet fortsätter Utrikespolitiska institutets verksamhet, vilket bl.a. innebär att det kan täcka en del av sina omkostnader med inkomster från den avgiftsbelagda verksamhet det bedriver, t.ex. publikationer, beställda undersökningar och seminarier. Därför är det sannolikt att forskningsinstitutets ekonomi kommer att byggas på nettobudgeteringsprincipen och att inkomsterna därmed kan användas för finansiering av verksamheten. För riksdagens övriga ämbetsverk gäller bruttobudgetering och följaktligen är det smidigast med tanke på redovisningssystemen att forskningsinstitutet blir ett separat räkenskapsverk.

Förhandlingar har förts med Statskontoret och finansministeriet om det tillstånd som behövs för att inrätta räkenskapsverket, och ingenting tyder på att ett sådant inte skulle fås.

3 Förslagets konsekvenser

Forskningsinstitutet torde anlita Statskontorets servicecentral för sina personal- och ekonomiad-

ministrativa funktioner, eftersom det då kan antas klara sig med en så liten ekonomipersonal som möjligt. Hur stora kostnaderna blir beror i vilken utsträckning tjänster upphandlas. I det fall att institutet anlitar servicecentralen i stor omfattning och en ekonomisekreterare anställs kommer årskostnaderna att röra sig kring 100 000 euro.

4 Beredningen av förslaget

Kanslikommissionen tillsatte den 15 juni 2006 en kommitté för att bereda de åtgärder som behövs för att inrätta forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor, undantaget tillsättande av organ. Kommittén har berett talmanskonferensens förslag under premissen att Utrikespolitiska institutet, som grundats av Stiftelsen för utrikespolitisk forskning, inlemmas med personal, arkiv, bibliotek och andra arbetsinstrument i det nya forskningsinstitutet. Innehållsmässigt är förslaget, som täcker en bit av kommitténs uppdrag, förenligt med det initiativ kanslikommissionen tog den 5 oktober 2006.

5 Samband med andra förslag

Närmare bestämmelser om institutets ekonomiska förvaltning utfärdas i en ekonomistadga som godkänns av institutets styrelse.

Talmanskonferensen föreslår att 2 § i riksdagens räkenskapsstadga ändras. Samma paragraf föreslås bli ändrad också i talmanskonferensens förslag till ändring av riksdagens arbetsordning och lagen om riksdagens tjänstemän, upphävande av instruktionen för statsrevisorerna och till riksdagens beslut om ändring av 5 § i instruktionen för riksdagsbiblioteket och riksdagens räkenskapsstadga (TKF 2/2006 rd). Förslagen bör samordnas innehållsligt under utskottsbehandlingen.

DETALJMOTIVERING

1 Riksdagens räkenskapsstadga

2 §. I paragrafen räknas upp vilka ämbetsverk som hör till riksdagen. Talmanskonferensen föreslår att listan kompletteras med forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor, som enligt lagen om ett forskningsinstitut för internationella relationer och EU-frågor finns i anknytning till riksdagen från den 1 januari 2007.

11 §. I paragrafen ingår regler för hur riksdagens ämbetsverk och inrättningar ska planera sin verksamhet och ekonomi. Inrättningarna föreslås blir strukna i paragrafen, eftersom det i anknytning till riksdagen bara finns ämbetsverk efter att Riksdagsbiblioteket inlemmades i riksdagens kansli. Forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor är enligt den tillämpliga lagen också ett till riksdagen knutet ämbetsverk.

12 §. I 2 mom. finns bestämmelse om hur riksdagens kansli och ämbetsverks ekonomi sköts. Enligt lagrummet sköter statens revisionsverk sin ekonomi i enlighet med vad som föreskrivs i verkets ekonomistadga. I praktiken betyder detta att verket är ett eget räkenskapsverk. Med hänvisning till de allmänna motiven föreslår talmanskonferensen att momentet kompletteras med forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor.

2 Ikraftträdande

Talmanskonferensen föreslår att ändringen av riksdagens räkenskapsstadga träder i kraft den 1 januari 2007.

På grundval av det ovan anförda och med stöd av 6 § 1 mom. 8 punkten i riksdagens arbetsordning föreslår talmanskonferensen

att följande ändringar görs i riksdagens räkenskapsstadga:

Riksdagens beslut**om ändring av riksdagens räkenskapsstadga**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i riksdagens räkenskapsstadga av den 27 maj 1988 (460/1988) 2 och 11 § samt 12 § 2 mom., sådana de lyder, 2 § i riksdagens beslut 1110/2000, 11 § i riksdagens beslut 172/1992 och 12 § 2 mom. i riksdagens beslut 929/2005, som följer:

2 §

Ämbetsverk vid riksdagen är riksdagens kansli, statsrevisorernas kansli och riksdagens justitieombudsmans kansli samt statens revisionsverk och forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor, som finns i anknytning till riksdagen.

11 §

Ämbetsverken vid riksdagen skall planera sin verksamhet och ekonomi på flera års sikt så att

planeringen utgör grund för det årliga uppgörandet av budgeten, ledningen, ett effektivt utnyttjande av resurserna och utvecklandet av förvaltningen.

12 §

Statens revisionsverk och forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor

TKF 3/2006 rd — Talmanskonferensen

sköter sin ekonomi i enlighet med vad som föreskrivs i deras ekonomistadgor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

Helsingfors den 20 oktober 2006

Paavo Lipponen
Talman

Seppo Tiitinen
generalsekreterare